

Atlas špiljskih tipskih lokaliteta faune Republike Hrvatske, svezak 3

Natalija Sudar

Hrvatsko biospeleološko društvo, Zagreb

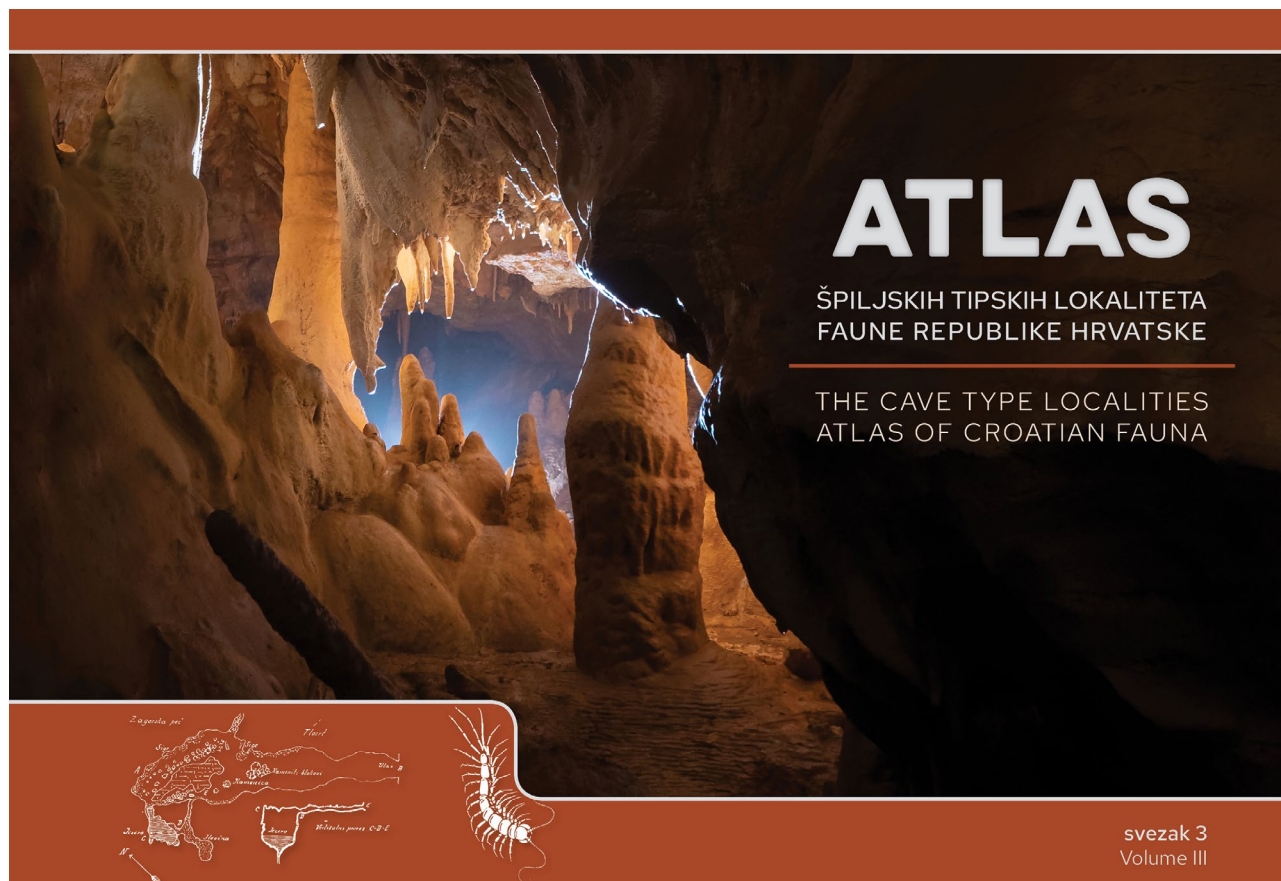
Nakon devet dugih godina, mnogobrojnih provedenih terenskih ali i kabinetskih sati rada predstavljamo vam treći svezak *Atlasa špiljskih tipskih lokaliteta faune Republike Hrvatske*.

Kako je došlo do *Atlasa* kakvog danas poznajemo?

Sve je počelo 2000. godine kada Hrvatsko biospeleološko društvo započinje projekt pod nazivom „Izradom biospeleološkog katastra, edukacijom i popularizacijom

do zaštite živog svijeta podzemlja Hrvatske“. Navedeni se projekt financirao od strane tadašnjeg Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja do 2006. godine te do 2011. od strane Državnog zavoda za zaštitu prirode. Poslije se financira isključivo donacijama raznih donatora. Znajući kako je naše područje bogato novo opisanim svojstama za znanost i samim tim i brojem špiljskim tipskih lokaliteta, stvorila se potreba za publikacijom koja bi na jednom mjestu prezentirala tipske lokalitete kao takve.

Špiljski tipski lokalitet čini jedan ili više lokaliteta u kojima su sakupljeni primjerci životinja na temelju kojih je znanstveno opisana nova svojta za znanost, znači govorimo o špiljama, jamama ili potopljenim speleološkim objektima i izvorima. U slučaju potopljenih speleoloških objekata i izvora se uzima u obzir špiljska (stigobiontna) fauna sakupljena na površini kada je voda izbacila iz podzemlja, prvenstveno radi nemogućnosti odlaska istraživača u podzemlje zbog zarušenja ili uskih prolaza koji su česti u takvom obliku lokaliteta.

Prva publikacija izdana je 2006. godine pod nazivom 'Katalog špiljskih tipskih lokaliteta faune Hrvatske' gdje je broj opisanih svojti bio 338 te broj špiljskih tipskih lokaliteta 206. Nastavkom rada na projektu, 2010. godine se ostvarila dugogodišnja želja za knjigom, te se u svesku 1 *Atlasa špiljskih tipskih lokaliteta faune Republike Hrvatske* broj opisanih svojti popeo na 399 te 254 špiljskih tipskih lokaliteta, dok u svesku 2, publiciranom 2013. godine, na 427 opisanih svojti i 271 špiljskih tipskih lokaliteta. Broj opisanih svojti i špiljskih tipskih lokaliteta se iz godine u godinu povećava te nas dovodi do sveska 3, s brojem 520 za broj opisanih svojti te 331 za broj špiljskih tipskih lokaliteta. Prepoznatljivost ovakvog tipa publikacije na razini inozemnih stručnjaka i znanstvenika, stvorila je potrebu za engleskom verzijom te je svezak 2 bio tiskan odvojeno i u engleskoj verziji, dok je svezak 3 dvojezičan.

Treći svezak *Atlasa špiljskih tipskih lokaliteta faune Republike Hrvatske* je slično organiziran kao i prethodna dva sveska, uz neke nadopune. Uz kartu Hrvatske s označenim svim tipskim lokalitetima kojima je poznat položaj, jasno se može vidjeti koji lokaliteti su objavljeni u svesku

1 i svesku 2. U ovom svesku je prikazano i detaljno predstavljeno 70 tipskih lokaliteta sa 116 pripadajućih svojti. Uz svaki tipski lokalitet se navode podaci poput: važećeg naziva te sinonima naziva lokaliteta, katastarski broj iz Katastra speleoloških objekata Republike Hrvatske, tekstualni opis položaja i samog objekta, karta Hrvatske s označenim položajem lokaliteta, popis svih opisanih svojti, fotografija ulaza, a u nekim slučajevima i panorame gdje je sa strelicom naznačen ulaz u speleološki objekt, nacrt speleološkog objekta, fotografija, a ponegdje i crtež svake opisane svojte s podatkom o veličini životinje, te popis literature s najvažnijom referencom za lokalitet i originalnim radovima s opisima svojti. U svesku tri *Atlasa*, na zadnjim stranicama se nalazi i Pojmovnik, Zahvale i Literatura. Kazalo svojti u kojem je označen broj stranice na kojoj se spominje pojedina svojta, na kraju sveska dodaje preglednosti same knjige.

Navedene publikacije prikazuju brojnost tipskih lokaliteta u Hrvatskoj te ujedno i važnost očuvanja, ne samo tipskih lokaliteta, nego općenito speleoloških objekata jer na kraju dana, nikad ne znamo koje tajne nam krije naše podzemlje.

Bitno je naglasiti kako se uspjeh ovog projekta može zahvaliti velikim angažmanom, ne samo članova Hrvatskog biospeleološkog društva, nego i brojnim drugim stručnjacima, znanstvenicima, istraživačima, speleolozima, volonterima te simpatizerima. U ime tima, hvala vam.

Za sve informacije o Atlasu te o njegovoj kupnji možete kontaktirati Hrvatsko biospeleološko društvo putem e-maila hbsd@hbsd.hr ili u prostorijama HBSD-a (Lomnička 3, Zagreb).

Referenca:

Jalžić, B., Bedek, J., Bregović, P., Bilandžija, H., Cindrić, K., Crnčan, P., Cvitanović, H., Ćukušić, A., Ćuković Malenica, T., Dražina, T., Delić, T., Miculinić, K., Malenica Čepelak, M., Kirin, A., Komerički, A., Kuharić, N., Kutleša, P., Lukić, M., Pavlek, M., Ozimec, R., Rnjak, G., Slapnik, R., Sudar, V., Štamol, V., Zrnčić, V. & Žvorc, P., 2022: Atlas špiljskih tipskih lokaliteta faune Republike Hrvatske, Svezak 3. Hrvatsko biospeleološko društvo, Zagreb, 1-323.